

Skrivnost zelene jame

(čudoviti doživljaji dveh dečkov)

Cvetanino pravljичno kraljestvo

Potem ko sta tudi Tomo in Branko povedala podrobnosti iz svojih doživljajev, je rekla Cvetana: »Mislim, dečka, da imata sedajle velikansko poželjenje po spanju?« — »Gotovo,« je menil Tomo in vljudno zazelhal skozi nos, »jaz že ne vem več, kako dolgo je od tedaj, ko sva šla zadnjič spat!« »Zdi se mi, da je od zadnjega spanja pa do danes preteklo najmanj štiri in dvajset ur,« je odvrnil Branko in se skušal spomniti, kdaj sta prav za prav odrinila s čolnom. Toda to se mu ni posrečilo izračunati — dogodki v Esteri so si sledili preveč hitro drug za drugim. »Na vsak način imaš prav, Cvetana,« je rade volje priznal, »spati moramo!«

»Gotovo! Tudi če tu pod morjem ni nobenega menjavanja med temo in svetlobo — počitek je vsakomur potreben, najbolj pa vama. Pojdita!« Zopet so se prikazala skrita vrata, ki so se odprla, ko je Cvetana pritisnila na neko določeno mesto rožnate stenske prevleke. Drug, majhen prostor se je prikazal. Tudi v tem je svetila mehka svetloba skozi strop.

»Jaz bi pa res rad vedel, s kakšno lučjo je razsvetljena Estera,« je mrmral Tomo.

Deklica se je zasmejala: »O tem si lahko belijo glave samo dečki! Meni zadostuje ta lepa svetloba, ki sije tu podnevi in ponoči, čeprav dobro vem, da ni niti sončna niti električna. Sicer pa imajo prebivalci mesta tudi nekakšne sveče; v njihovi »zlati hiši«, v kateri se zbirajo k posvetovanjem, jih gore kar celi svežnji!«

»Cvetana ima prav, nam mora biti vseeno, kaj tu sveti,« — je zdajci zazelhal tudi Branko, pa kar naravnost. »Spanje je ta trenutek glavno!«

»Lahko noč!« je rekla Cvetana, »dobro se odpočijta in jutri — če moremo tu sploh vedeti, kdaj je jutri — vama prinese Medo zajtrk!«

Odšla sta iz sobe... Dečka sta utrujena legla na s preprogami, odejami in blazinami nakopičeno ležišče. Oba sta bila tako izmučena, da sta takoj zaspala in se zbudila šele, ko je Medo, mali zamorček, prijazno se smehljajoč, spet s pladnjem dobrih stvari stal pred njima.

»Dečko, pred zajtrkom bi se prilegla izdatna kopel — to bi bilo nekaj!« je vzkliknil Tomo. Medo je medtem odložil svoj pladenj na mizico in odkoracal k nekemu marmornatem stebri, ki je očitno stal tu kot nekaj okras. Mali zamorček ga je obrnil in prikazale so se stopnice. »Kopel!« je rekel Medo s svojim večnim nasmeškom in jima pokazal z roko, naj vstopita.

Čudeč se sta mu sledila Tomo in Branko in sta pričela stopati po širokih marmornatih stopnicah. — Dospela sta v kopalnico, ki si lepše in dragocenejše ni bilo mogoče predstavljati. Stropni loki, ki so jih podpirali čudovito lepo oblikovani stebri, so bili iz zelenkaste marmorja in voda v širokem in globokem bazenu se je svetlikala smaragdnozeleno. Zdelo se je, da je bila voda v to kopalnico napeljana od morja, ker so hiteli po njej valčki, ki so se v srebrnobeli barvi lomili ob stenah. V kotu pa so bile razvrščene različne prhe. Preko neke police so visele velike, mehke kopalne rjuhe. Tudi v ta prostor je prihajala luč skozi stekleno kupolo.

Z navdušenjem sta se zakadila Tomo in Branko v vodo in sta plavala v njej po mili volji. »Morska voda,« je menil Branko, »tako sem si to mislil!« Bazen je bil tako ši-

rok, da sta lahko plavala drug poleg drugega in sta priredila celo majhno plavalno tekmo. Ko sta se naveličala, so prišle na vrsto prhe in končno sta se zavila v velike, snežnobeke rjuhe. »Branko, ali čutiš, pregrete so,« se je smejal Tomo navdušeno. »Potipaj tale drog, preko katerega so visele; kurjen je!«

»Centralna kurjava v Esteri! Kaj takega!« Branko je bil ves iz sebe od navdušenja. Pregledal je natančno drog. »Ti, Tomo, ta drog je iz čistega srebra. Tudi te-le pipe za vodo so srebrne. Pravcati pravljicni grad!«

Zelo zadovoljna sta prišla spet v spalnico in sta se pošteno lotila zajtrka, ki jima je izborno teknil.

Osvežena in novih dogodkov željna sta potem potrkala na steno, ki je vodila v Cvetanino kraljestvo. Kmalu nato so se zopet zavrtela nevidna vrata in stopila sta v rožnato rdečo sobico. To pot je imela Cvetana v rokah vezenje in je nizala drobne steklene biserčke drugega k drugemu za sliko na blagu, ki je predstavljala šopek cvetic.

»No, kaj pa je to,« se je čudil Tomo, »ti delaš ročna dela, Cvetana? Pa sem v začetku mislil, da si nekak na pol deček!« »Tako? To naj bi bil poklon?« se je zasmejala deklica. »Ti misliš, dragi Tomo, da meni ročna dela ne pristojajo! Toda nekaj ti bom povedala! Sedi ti tu dan za dnem, mesec za mescem v tem pustem enoličju, pa boš tudi ti iz dolgega časa prijel za kakšno razvedrilo!«

»Prav imaš! Toda ne pozabi, da je nama dvema vse to še novo. Na primer — kopalnica...« »Ali je vama ugajalo? No seveda, prav lepe stvari se tu vidijo. Vzlic temu, dečka, verjemita mi, imam že vsega tega dovolj in bi rada šla od tod, proč iz tega podzemlja v pravi svet. Komaj že čakam, da bom videla sonce in zvezdnato nebo, da bom dihala sveži zrak. Oh, kako lep je svet nad mano!«

Presunljivo hrepenenje je zvenelo iz Cvetaninih besed.

»Če bomo mogli tebi in sebi pomagati, da uidem iz te podzemeljske ječe, potem se bo to gotovo zgodilo,« je zatrjeval Tomo, Branko pa je svečano dodal besede: »Vse hočeva storiti, Cvetana! Saj imava pogum!«

Deklica se je spet zasmejala: »To vem, draga tovariša! Sicer ne bi nikoli odprla vrat s koščeno kljuko. Da, mi hočemo proč od tod! Toda ne predajta se nobenim varljivim upom, vsi mi trije — mislim namreč še moja oba spremljevalca — lahko plačamo poskus pobega z življenjem! Poslušajta! Don Fernando, o katerem sem vama že pripovedovala, je najavil svoj obisk pri meni!« »Ta meščan Estere gotovo ne sme vedeti, da naju skrivaš, Cvetana?«

»Ne, draga prijatelja! Toda želela bi, da bi bila vidva priči najinega pogovora. Potem bosta dobi-

la tudi trohico slutnje o tem, kako težka je kletev, ki leži nad potopljenim mestom. Čeravno je don Fernando zelo dober z menoj, vama moram navzlic temu priznati, da me vedno pretresa mraz, kadar stopi v mojo sobo. Občutek imam, kakor da bi hodil duh k meni na obisk.«

»Na vsak način ga morava videti, Cvetana,« je prepričeval Tomo deklico. »To moraš že kako urediti,« je prosil Branko.

Cvetana je premišljevala. »Tako preprosto pač to ne bo šlo, dečka. Sama bi to zelo želela. Biti pa mo-

ramo pametni in previdni. Zato vaju prosim, da ostaneta vsaj nekaj časa v vajini spalnici. Medo vama bo prišel povedat, kadar bom pogruntala način, kako bi tudi vidva lahko prisostvovala obisku dona Fernanda, ne da bi vaju starrec mogel videti!«

Vzdihovaje sta se Tomo in Branko spet vgnezdila v svoje skrivališče. Zdaj sta tudi že razumela, kako počasi mineva v tem vzdušju in tej tesnobi čas. Želela sta si novih dogodivščin v Esteri, ne da bi slutila, da jih bosta še doživela...

(Dalje prihodnjč)

Vinko Bitenc

Princeska Pomaranča

(čudežna velikonočna pravljica)

Kdaj in kje

je živel princeska Pomaranča, boste nemara najprej hoteli vedeti. Ampak, dragi prijatelji, tega vam prav gotovo ne morem povedati. Vem le to, da je pred pradavnimi časi živel nekje prekrasna deklica, lepša od same Pomladi. Bila je seveda zelo imenitnega rodu, ker drugače bi ne bila princeska.

Imenovala se je Pomaranča.

Princeska Pomaranča pa kljub svojemu visokemu stanu ni bila prav nič ohola in prevzetna, kakor so po navadi vse pravljичne princeske, temveč ravno nasprotno; bila je silno prijazna in ponižna. Rada je občevala s preprostimi ljudmi in njeno največje veselje je bilo, izprehajati se po poljih in senožetih ter se pogovarjati s kmeti.

Celo za kakšno delo je prijela včasih, čeprav je imela nežne in mehke roke kakor vosek.

Kmetje so jo tako spoštovali in ljubilili, da bi šli v ogenj zanjo, če bi bilo treba. Posebno ji je bil naklonjen

mlad pastir Alfonzo.

Kot otroka sta se večkrat skupaj igrala, trgala cvetlice po travnikih in poslušala žvrgolenje ptic.

Princeskin oče, mogočen princ (matere princeska Pomaranča ni imela več), ni bil nič kaj zadovoljen, da se njegova hčerka družijo s tlačani.

Strogo ji je prepovedal, zaprl jo v grad, a princeska je od žalosti zbolela.

Kaj je hotel oče? Moral se je vdati, saj je bila princeska njegova edinka.

V tisti deželi

je vladala večna pomlad, zime še poznali niso.

Nekega dne, vprav pred Veliko nočjo je bilo, sta se princeska Pomaranča in pastir Alfonzo spet sprehajala po širni poljani. Žita so že drugič zorela; kamor je seglo oko, je bilo vse postlano z najlepšimi rožami.

Samo drevesa ni bilo nikjer nobenega. Pač, tam sredi poljane je samevalo golo drevo, gotovo se je bilo zaradi vročine posušilo.

Princeska in Alfonzo sta se odpravila tja, da bi vsaj ob deblu drevesa našla nekoliko sence.

»Žejna sem, silno sem žejna!« je vzdihnila princeska Pomaranča. »Ali res tu ni nikjer nobenega studenca?«

»Prav nikjer, princeska,« je odvrnil Alfonzo. »Dobro vem, saj sem že pasel na tej poljani.«

»Kar umrla bom od žeje, Alfonzo,« je znova potožila princeska, pogrnila